

సాయంకాలం ఐదయింది-ఆకాశంలో పడమట నుండి నల్లని మేఘాలు కమ్ముకొస్తున్నాయి మే నెల ఆఖరి వారం.

మిడిల్ స్కూలుకు ఎదురుగా రోడ్డు ప్రక్కన గల చిన్న పేట అది కార్మికులు, రిక్వావాళ్ళు, కూలీలు పేటకు అసాయమేగడా దీన్ని రేపు వంగదియ్యాలి" అనుకుంటూ ఆసామి గేదెను ఇంటి వైపు వేట నందులోకి తోలుకుపోయాడు నన్నని తుంపరలో వాన ఆరంభమైంది దుకాణానికి కొంచెం దూరంలో నున్న వేప చెట్టు క్రింద పిచ్చి ముత్యయ్య నిలబడి వున్నాడు వాడి శరీర మంతా మట్టి గొట్టుకు పోయి వున్నది తైల సంస్కారం ఎరుగని జత్తు నడ్డి మీద నుండి మోకాలి చిప్పల

పేటలోని జనం ఫ్యాక్టరీలో పనిచేసే ఉద్యోగం పోయింది జైలు నుండి వచ్చేక ఫ్యాక్టరీ తెరువబడింది. కాని మళ్ళీ ఉద్యోగం దొరకలేదు సంపాదించిన కాస్త డబ్బూ పెళ్లాం ఒంటి మీదున్న నగలు, ఇంట్లోని విలువయిన సామాన్లు కరిగిపోయాయి ఉద్యోగం కోసం తిరగడంలో విసిగి వేసారిపోయాడు నెమ్మదిగా త్రాగుడు అలవాటయింది పోలీసులు కొట్టిన బలమైన దెబ్బలు తగిలి తల మీద గాయాలు అయినాయి ఆ గాయాలు మావిపోయినై కాని, కాస్త మెదడు పాడయింది సారాయి నిషేధో ఒంటిమీది బట్టలు దింపుకుని "ఇంక్విలాప్ జిందాబాద్" అంటూ అరచుకుంటూ తరచుగా రోడ్లమీద తిరిగే వాడు దానో అతడికి పిచ్చి పట్టించని జనం అనుకోసాగారు

ఆకాశం

పెరిమర జోగారావు

కూచుని ఫెల్టర్ విల్స్ ఎగరెట్ కాలుస్తూ వ్నాడు దుకాణంలో ఎక్కువ రద్దీ లేదు ఎంగిలి గ్లానులు కడిగే కుర్రాడు తన పనిలో నిమగ్నమై వున్నాడు !ట్టుకొయ్యకు రోడ్ ప్రక్కన కట్టిన తన గేదెను విప్పి ఇంటి పొలంలో కట్టెయ్య దానికి వచ్చాడొక ఆసామి భూమిలో నిలుపుగా పాచిన అడుగు పొడవున్న తావుపాటి ఇసుక ముక్కకు కట్టిన త్రాడు విప్పాడు ఇసుక ముక్క నిటారుగా, మొననూదిగా భయం గొలిపేట్టు వున్నది "పిల్ల తెవరయనా ఆడు కుంటూ ప్రమాదవశాత్తు దీని మీద పడితే

వరకూ పేలికలై మాసిపోయిన నిక్కరు వేలాడుతోంది. ఒంటిమీద మరో ఆహ్వాదన లేదు చేతిలో సొట్టలువడ్డ చిన్న అల్యూమినియం గిన్నె వున్నది. ముత్యయ్య ఒకప్పుడు ఫ్యాక్టరీలో మేస్త్రీగా పని చేసేవాడు పేటలోని వాళ్లంతా అతణ్ణి అభిమానించేవాళ్లు. అతడి పెళ్లాం మాడా భర్త అడుగు జాడల్లోనే నడిచేది అంతలోనే అతడి అదృష్టం వక్రించింది అదేదో మాయదారి సమ్మె వచ్చి పడింది సమ్మెలో పాల్గొన్నందుకు జైలు కెళ్లాడు పోలీసులచేత దారుణంగా దెబ్బలు తిన్నాడు.

త్రాగుబోతు కార్మికులెవరయినా ముత్యయ్యకు కాస్త సారాయి పోస్తారు అది పుచ్చుకున్నాక వాడి పిచ్చి విజృంభిస్తుంది పేటలోని కొంటె కుర్రాళ్లు చుట్టూ చేరి కవ్విస్తారు " ఇంక్విలాప్ జిందాబాద్ " అంటూ కుర్రమూకలో అరుపు వినబడుతుంది ఆ మాట వినవడగానే - విదుబంది ముళ్ల సునిగిడ్చినట్టు - ఒళ్లు విదిలించి గార్లభస్మరంలో ఆ వాక్యాన్ని ఉచ్చరిస్తాడు ఇహ తిరుప్పి మహాత్మ్యం మొదలవుతుంది ముందు నడుస్తూ వాడు, వెనుక పిల్లమూక అరచు కుంటూ పేట నందుల్లో, రోడ్మీద తిరుగు తారు. ఇది ముత్యయ్య తరచూ ప్రదర్శించే వినోద కార్యక్రమం

వేపచెట్టు క్రింద నిలచున్న ముత్యయ్య చుప్పదేహం వర్షానికి తడిసి గజగజా వణకుతోంది. వాడి దృష్టి దుకాణం వలె చలో బొగ్గుల కుంపటి మీద కాల్తూన్న మాంసపు ముక్కలమీదున్నది. వాలికలో పెదిమలు తడుపుకుంటూ వాళ్ళి కక్కుర్తిగా చూస్తున్నాడు. ఇంతలో ఇరవై రెండేళ్లకు మించని వయస్సుగల ఎనిమిదిమంది కుర్రాళ్ల గుంపు సారాయి దుకాణంలో జొరబడింది వాళ్లంతా చిల్లరమల్లర దొంగతనాలు చేసే రోడి మూక చేతిలో బాగా డబ్బుంటే మస్తుగా తిని త్రాగి తందనాలాడారు. జాదం, వ్యభిచారం వాళ్ల ముఖ్యమైన అలవాట్లు పేటలోని ప్రజలు

బజారులోని ఛోలా వ్యాపారస్తులు వీళ్ల దొర్ల వ్యాపార భయపడి తప్పకుండా వుంటారు

“ఏం గురూ! మనవని జోరుగా వుండే, ఎక్కడయినా పావీ మార్గోల్ చేశారా?...” సిబ్బిగాడు రొడిల నాయకుణ్ణి అడిగాడు

“చాలా రోజులుండి చేసిన స్టాన్ ఇవాళ సక్సెస్ అయిందిలే ఈ పార్టీ అడ్వాన్స్ అనుకీ! నెం బర్ వన్ సరుకుండా? మొవ్వాయేనా? (విప్ప సారా?) ఒరేయ్ కన్నయ్య గ్లాసులన్నీ కుభ్రంగా కడగరా! . పిట్టూ, నీ దగ్గరున్న కణబులన్నీ కాలెయ్యి, సిబ్బి! మంచినరుకు ఇవ్వాలి నీళ్లు కలిపిందిచ్చావో నీ కీళ్లు లూజ్ చేస్తాను తెల్పిందా! రో నా అన్నాడు

“గురూ! మంచి సరుకు నీలాంటి వాళ్లకు గాకపోతే ఇంకెవరికిస్తాను? కంపెనీ మార్ నాలుగు సీ సారే! మొవ్వ బోలే డుంది! వర్కర్లకు జీతాలింకా దొరకలేదు. మన బిజినెస్ డల్ గా నడుస్తోంది మరి. మహజనీ (యజమాని) మార్ సప్లయ తగ్గించే శాడు గురూ!” మాట్లాడుతూనే క్ సా బులు నాలుగు బైటికి తీశాడు

“ఎవడ్రా మహజనీ! సరుకు ఇవ్వనంటున్నాడా? మాకు లైట్ పార్టీ ఇయ్యి ఆ తరువాత చూడు మా తడాఖా మహజనీకు కిరెక్కొతుంది కన్నయ్య గ్లాసు లిటియ్యి” అన్నాడు రో నా

“మీ సంగతి తెలిదేంటి గురూ! మహజనీ మననాడేలే, కలరా .. సోడాలా గురూ .” అంటూ క సా బుల మూతలు పూ డ దీ సి గ్లాసుల్లో నింపాడు.

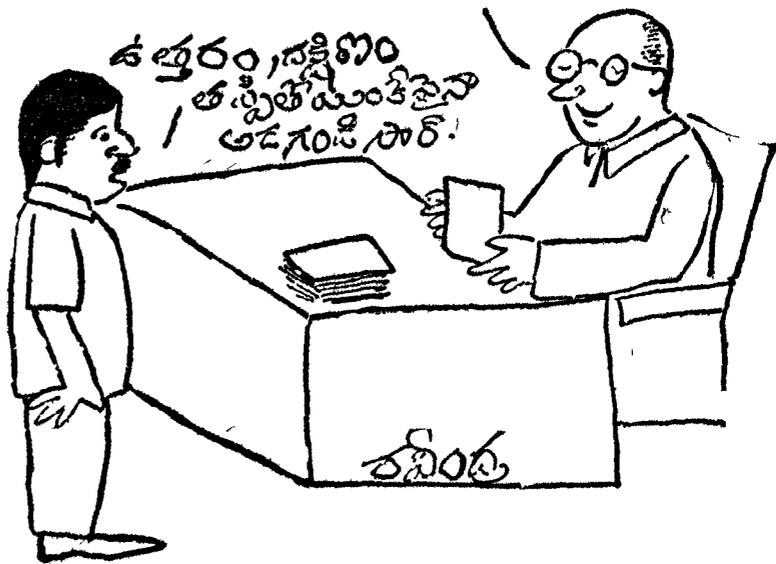
“స్టేయిన్ కొద్దాములే! పిట్టూ కణబులింకా కాలెలేదా?... కన్నయ్య కొంచెం బైటనిలబడి టోలా లాస్తారేమో చూడు! క్రొత్త ఇన్ స్పెక్టర్ వచ్చాడట తాణాకు”

“వర్కం వడ్డోంది తడుస్తాను” పదేళ్ల కన్నయ్య ససిగాడు

“...నా మాట కెదురు చెప్పావురా! వెల్తావా! తన్నాలా!...” అంటూ హుంకరించాడు రో నా. కుక్కన పేనులా కన్నయ్య బైటకు నడిచాడు.

దుళ్లం మొదలయింది. గ్లాసు లెత్తి గడ గడా త్రాగాడు. బాగా కారం పట్టింది కాలిన కూంసం ముక్కలు వేడిగా ధుదిగా వున్నాయి మొదటి రొండేలోనే అందరి స సాళాలకు

అడగాలూ ఉంది కిక్కుడగలగడంది....

చుర్రుమనివేడి అంటింది. మాంసపుముక్కలు నములున్నారు మళ్ళి గ్లాసులు నిండా యి, సిబ్బిగాడి గవర్నమెంట్ సరుకు ఖతవే అయి పోయింది మొవ్వ తీశాడు

“ఆ చెట్టు కింద వర్కంలో ఎవడ్రా నిలబడి వున్నాడు” అడిగాడు రో నా వేవెట్టు కిందనిలబడి దుకాణం వేపు చూస్తున్న ముత్తయ్యను చూసి సిబ్బిగాడు “ఓకో! వాడా! పిచ్చి ముత్తయ్యగారు..” అన్నాడు.

రో నా చవుట్లు చరిచి కేక వేసి ముత్తయ్యను రమ్మని పిలిచాడు వాడు వీళ్ల కేకలు విని మొహం ఇంకోవేపు తిర్రకున్నాడు వాడి నిర్ల జ్యోని కి రో నా. కోపం తెచ్చు కున్నాడు

“రాఖా వెళ్లి వాణ్ణి లాక్కురా రాకపోతే తన్ని యీడ్చుకురా!” రో నా ఆజ్ఞాం వాడు రాఖా గ్లాసు ఖాళీ చేసి లేచి నిలువ నడుముకు కట్టిన తోలు బెల్టునిప్పి ముందు కడుగువేశాడు

“పోనియ్యిగురూ! పిచ్చాడితో మన కేమిటి?” సర్ది చెప్పాడు సిబ్బిగాడు

“వాణ్ణి కొట్టాలని సరదా వడ్డంలేదు ఎమునా తినడానికిద్దామని పిలుస్తున్నాను వాడి గర్వం చూడు...” అన్నాడు రో నా

“నేను తినిపించాలా గురూ!...” రాఖా రొమ్ము విరుచుకుని అడిగాడు

“వద్దు వాణ్ణి లాక్కురా!” అన్నాడు రో నా

రాఖాను మాస్తూనే మీద వడ బోయే విపత్తును గుర్తించి ముత్తయ్య బె

పరిజ్ఞానం

— జి. యల్. కాంత్

మీకట్ల కిమరాయి
 బాక్సీ రోడిస్టండ్.
 యెడలో కాళ
 క్షుణ్ణు నీడస్టండ్.
 అంతులేని కోర్కెలు
 నండులేని ప్రోసలు
 కోరిక నివ్వది
 ఆక పెద్దది
 అర్థంలేని ఆవేశాలు
 స్వర్ణమైన వైషమ్యాలు
 ఈరోజు తృప్తి
 లేవటి కనెత్తుప్తి
 రేగే కోర్కెలకు
 ఆగి కాంకాడు
 ఒంటరి మనసు
 రుంటరిగ మనణ
 కలిసింది తోడు
 గడిచింది కాలం
 ఒకరి కిద్దరు
 ఇద్దరికి మువ్వరు.
 కలకం ఏలుచబడింది
 గంజి అవిర్ణి పోయింది

రంగా వాళ్లవేపు మాసి నెమ్మదిగా బొచ్చె
 లోని ముక్క అందుకుని నమలసాగాడు
 ఏమిటి గురూ! ముత్తయ్య చాలా
 డీలాగా వున్నాడు కొంచెం హుషెరుగా
 వుండేట్టు చెయ్యాలి " అన్నాడొకడు
 రోనా త్రాగగా గ్లాసులో మిగిలిన సీరాయి
 కొంచెం వాడి బొచ్చెలో పోశాడు - తెవారి
 రామలింగడు పెంచిన ఎల్లి పొలిగిస్తేను
 చూస చందాన దాన్ని చూశాడు వాడు

'త్రాగరా! భయం లేదులే!
 ఇప్పుడు నువ్వు మా గెన్నువి, తినడాని
 కేదయినా కావాలా! ఎట్టూ! కదాబ్బ
 తిలినో అయి పోయినా యా? ఒరే
 కన్నయ్యా ఇలారా!' జైటల కాపలా కాస్తున్న
 కన్నయ్యగార్ని రోనా ఎలివాడు కాపలా
 డ్యూటీ తప్పవందుకు ఆనందంగా వచ్చి
 రోనా ఎదుట హాజరైనాడు వాడు రోనా
 జేసునుండి నోటు తీశాడు రెండు పది
 నోట్లు ఎద్దిగాడి కిచ్చాడు ఇదు రూపాయల
 నోట్కంటి కన్నయ్యగార్ని చెప్పాడు

'నాలుగు చపాతీలు, ఆలుడుంపల
 కూర, పొట్లం కట్టించుకుని తొందర
 గారా! కన్నయ్య అక్కడ్నించి రాకెట్లా
 దూసుకుపోయాడు వర్షం పన్నని తుంప
 ర్లుగా పడుతూనే వున్నది మళ్ళీ గ్లాసులు
 నిండాలు ఈసారి ముత్తయ్య బొచ్చె కూడా
 నిండింది వాడి కళ్లలో భీతి హాయిమై
 ఎచ్చి సంతోషం తోచికిసలాడింది ఆత్రంగా
 గిన్నెలోని సీరాయి త్రాగేశాడు
 వచ్చని పూటయిన సీరాయి గోతు
 దాటి పొట్టలో పడగానే నరాలు జీవు
 మన్నాయి వెలి ఆనందంతో మనసు
 ఉరకలు వేసింది

"ఇంక్విలాబ్ జిందాబాద్" అన్నాడు
 హాళాతుగా ముత్తయ్య,

రోనా వాడి అనుచరులు, సిద్దిగాడ
 అంతా ఒక్కసారి ప్రతిక్రిపడి వాడికేసి దూం
 పగలబడి వచ్చారు "అబ్బే! బండికి జోరే
 క్కింది" అన్నాడొకడు

"ముత్తయ్యా జిందాబాద్! "అన్నాడు
 రోనా

అప్పటివరకూ మన్నుదిన్న పాముతాగున
 ముత్తయ్యలో మార్పొచ్చింది ట్రాన్సిస్కోలో
 'యూవోకా గిలాకే, భరేవీ బాజార్ మే, యున్
 కా" పాట రంజగా వస్తోంది

"ముత్తయ్య డాన్స్ చెయ్యాలి!

డాన్స్ ' రోనా అనుచరులంతా కేకలు
 పెట్టి అరిచారు అతడి బొచ్చెలో తలాకాన్
 సారాయి పోశారు అది త్రాగేం ముత్తయ్య
 వాళ్ల కోర్కెను మన్నించడు సొట్టగిన్నె
 నెత్తిమీద బోర్లించుకుని బక్కచిక్కిన
 దేవాన్ని మెలికలు త్రిప్పుతూ, చేతుల్ని వివి
 త్రంగా కదిలిస్తూ పాటకు అనుగుణంగా
 ఎచ్చినాట్యం చెయ్యసాగాడు అనుచరులంతా
 ఉన్నాదపూరితమైన ఆనందంలో పరిహాసాలు
 చేస్తున్నారు ఆ క్షణంలో మనిషిలోని ఆత్మాభి
 మానాన్ని ఆత్మ విశ్వాసాన్ని గౌరవాన్ని
 మనిషికిగల సహజ బలహీనతలు హేళనచేసి
 మట్టిలో కలిపేసినై పాట బహియింది

కన్నయ్య హోటల్నుండి తిరిగొచ్చాడు
 చపాతల పొట్లం చిల్లరా రోనా కిచ్చాడు
 పొట్లం విప్పి పేబుల్ మీద పెట్టారు
 నూనెలో కాల్చిన చపాతీలు బంగాళదుంప
 కూర నోరూరెటు చెస్తోంది వృత్య కార్య
 క్రమం ఆగిపోయింది ముత్తయ్య వాటిం
 ఆగా చూడసాగాడు రోనా కు ముత్తయ్య
 నాట్యం ఆనవెయ్యడం ఇష్టంలేదు కాని
 ట్రాన్సిస్కోలో పాటలు ఆగిపోయినై వాడి

చేత ఇంకేవయినా వెలిసనులు చెయ్యించి
 ఆనందం పొందాలని ఉన్నది
 ముత్తయ్యా! అదుగో ఆ గోడ
 న్యూల్ గోడ కన్నీస్తోందికదూ బట్టలు
 విప్పే పరుగెత్తుతెల్లి దాన్ని ముట్టుకుని
 తిరిగి రావాలి అప్పుడిక ఈ చపాతీలన్నీ
 నీవే రోనా అన్నాడు

'ఇలాగే పరుగెత్తి (ముట్టుకుని తిరి
 గొస్తాను ' అన్నాడు ముత్తయ్య వాడు
 బుర్ర పనిచేస్తూనే వున్నది ఆ క్షణంలో

అబ్బా! చమత్కారి జెల్లవే అదేం
 కుదర్చు చపాతలు వద్దా? అంటూ
 రెట్టించాడు రోనా వాడు ఎగ్గుపడకపోయే
 వాడో గొడుగులు వేసుకుని రోడ్మీద పస్తూ
 పోతున్న జనాన్నిచూసి సంతోచించాడు అది
 గాక పేట ఎక్కనుంచే పరుగెత్తుకుపోయి
 రోడ్దాటి గోడదగ్గరకెళ్లాలి పేటలోనుండి
 జనం వచ్చి పోతున్నారుకూరా

'ముత్తయ్యా! ఆలస్యం ఎందుకూ?
 ఇరవై గజాల దూరానవున్న గోడను ముట్టు
 కు తిరిగి రావడమేగా! ఊరెడి!
 త్వరగా! మేటి భారతవీరుడివి నువ్వే

క క్క ట్లు

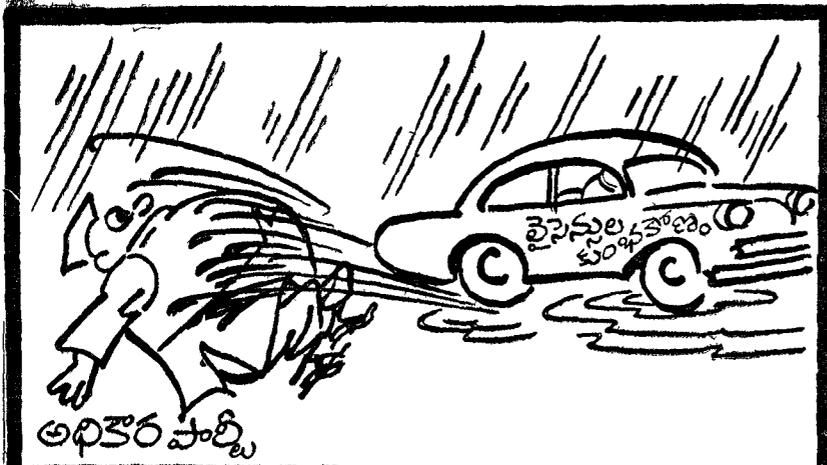
— కళాప్రపూర్ణ, తెనుగు లెంక — తుమ్మల సీతారామమూర్తి

జీవిత మొక మంజుల కళ
 కావలయును మధురశిల్పఖని కావలయున్
 నావాడు లాఠివాఁ డను
 భవన చన్నపుడె యిట్టిబ్రదుకు లభించున్

చెట్టు పుట్టి పెరిగి చిన్నారి పొన్నారి
 పూలు పూచి కాచి మేలిరుమల
 పండ్ల నిచ్చి యెండి వదడగుఁ డయ్యె
 నెంతయూచి వేరై నిది బలారె!

వీనుకథలెల్ల మనకేల దోసగాని
 తన్ను దయమాలి చిత్రవధం బోసర్పు
 నజ్జలను సైన్య మోతండ్రి! యన్నసుద్ది
 చారుఁ జాలు సహస్ర యుగాల వఱకు

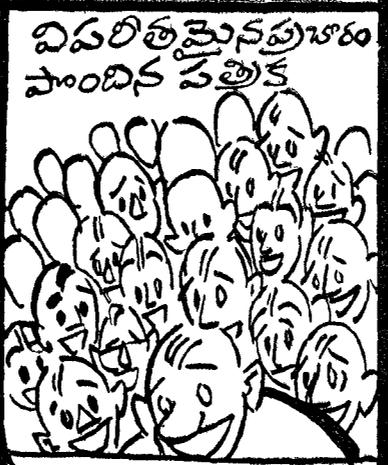
అంతభాగ్యమున్న నమెరికా ప్రజ కన్ను
 మూలతవడదు మత్తుమాత్రలేక
 యీ యశాంతి కేడి హేతువు? అనా!
 కన్నములఁ దలంచు దృష్ట లేమి

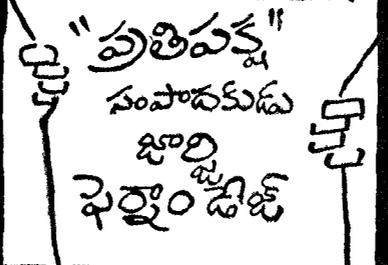
అధికార పార్టీ

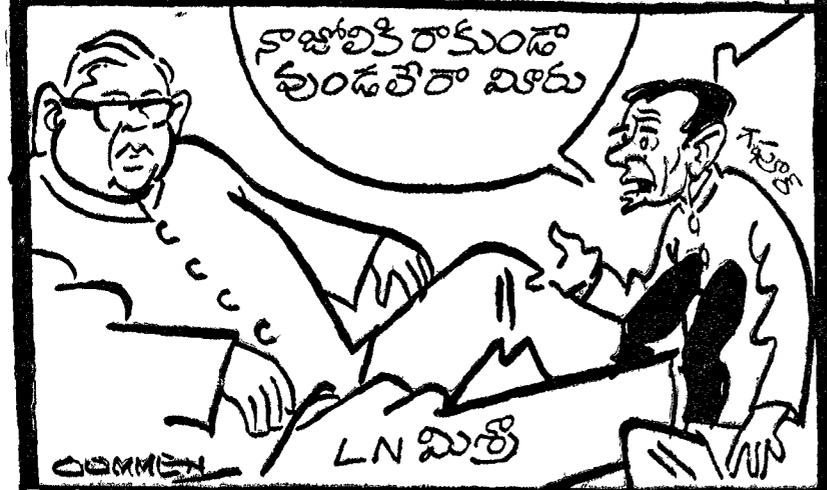
భారత్ నిక్కింని మింగివేసుకుంటుంది!!

విపరీతమైన ప్రభావం పొందిన పత్రిక

"వృత్తిపక్ష" సంపాదకుడు జూర్నిలిస్టు ఫెర్నాండెజ్

నా జూలిక్కి రాకుండా ఉండలేరా మీరు

LN మిత్ర

ముత్యయ్య జిందాబాద్! " అంటూ రోనా రెప్పగొట్టాడు

ముత్యయ్యకు ఆవేశం హెచ్చింది త్రాగిన సీరాయి ఉన్నాడాన్ని వుత్సాహంపొంది ఆకలి వాడ్ని నిక్కవ్వ చర్యకు పురిగొల్పింది బొచ్చె నేలమీద పడేశాడు పంట్లాం విప్పిసారేం బైటకు వచ్చాడు దర్భకులంతా హర్షధ్వనాలు చేశారు రోనా చపాతీలు కూర బొచ్చెలో పడేశాడు ఈ గోల, చోద్యం చూస రోడ్మీద జనం నిలబడ్డారు తల్లి కడుపులోనుండి అప్పడే బైటపడ్డ శిశువులా ముత్యయ్య నిలబడి చుట్టూ చూశాడు ఒకరిద్దరు ఆడవాళ్లు పేట నందులో నుండి పైకి రాబోయి ముత్యయ్య దిగంబర అవతారాన్ని గాంచి వెనక్కి తగ్గి మాయమైపోయారు తిరిగి

'ఓన్ టూ థీ' అన్నాడు రోనా

హుమ్మంటూ నోటిలో చప్పుడు చేసి ముందుకు ఉరికాడు ముత్యయ్య మరుక్షణాన కాన్సి దూరంలో బురదలో కాలుజారి ధబేలున పడ్డాడు అమ్మా! ' అంటూ వాడు చేసిన ఆర్తనాదం శ్రవణంపేవు ప్రతిధ్వనించి గాలిలో కలిసిపోయింది

చూసిన వాళ్లంతా చిత్తరువుల్లా ప్రూప్యడి పోయారు క్రింద పడినవాడు మళ్ళీ లేవలేదు జనమంతా వాడిచుట్టూ గుమిగూడి భయంగా చూశారు పశువుల్ని కట్టుకొయ్యగా వుపయోగించే, ఆ ఇసుప ముక్క నూదిమొన వాడి ఛాతీని నిర్దాక్షిణ్యంగా చీల్చేసింది ప్రమాద వశాత్తూ కాలుజారి దానిమీదే పడ్డాడు వాడు ఆ భీకర దృశ్యం చూసిన వాళ్లంతా నిశ్చేష్టులై నిలబడి పోయారు కాలుజగట్టిన వర్షపునీళ్లలో ఛాతీ నుండి కారుతున్న నెత్తురు కల్పి ఆ ప్రదేశమంతా ఎర్రగా ఐపోతోంది

నాలుగు చపాతీలకోసం సగ్గుంగా పరుగెత్తి దారుణంగా ప్రాణాల్ని పోగొట్టుకున్న వీరుడు ముత్యయ్య బొచ్చెలోని చపాతీల్ని ఎవరూ లేకపోవడం గమనించి ఎత్తుకుని పారిపోయింది దొక కుక్క